

Οικολογικό περιβάλλον της ελιάς

● Κλίμα

- Γεωγραφικό πλάτος μεταξύ 30° και 45° ,
 - τροπικές περιοχές (ισημερινός) αναπτύσσεται αλλά δεν καρποφορεί λόγω έλλειψης ψύχους για διαφοροποίηση ανθοφόρων οφθαλμών ή έξοδο από το λήθαργο
 - Μόνο ποικιλίες με μικρές απαιτήσεις σε ψύχος ή σε ορεινές περιοχές σε αυτά τα μέρη

Οικολογικό περιβάλλον της ελιάς

● Κλίμα

- **Υψόμετρο** Μέχρι και 800-1000μ (εξαρτάται από ποικιλία)
 - Μεγάλο υψόμετρο κίνδυνος παγετών
 - όψιμη ανάπτυξη και
 - Μικρή βλαστική περίοδο
 - Ανθεκτικές στο ψύχος ποικιλίες: Μαστοειδής, η Μυρτολιά, το Αγουρομάννακο, η Βαλκανολιά, η Κοθρέικη και η Χαλκιδικής. Arbequina (), 'Ascolana dura', 'Orbetana', 'Mignolone', 'Cornicabra', 'Picual'
 - Αντίθετα από τις πιο ευαίσθητες στο ψύχος είναι η Κορωνέικη, η Θιακή και η Αμυδαλολιά.

Οικολογικό περιβάλλον της ελιάς

■ Θερμοκρασία

- Μέση ετήσια 15-20 °C (Minimum -7 °C, maximum 40 °C)
- Άνω των 32 - 35 °C μείωση φωτοσυνθετικού ρυθμού
- Άνω των 55 °C μόνιμες αλλαγές στα φύλλα
- Δεν συνιστάται καλλιέργεια ελιάς σε περιοχές όπου η Θ πέφτει συχνά κάτω από -5 °C
- Αν η θερμοκρασία πέφτει σταδιακά μπορεί να αντέξει και -12 °C
- Απαιτήσεις σε θερμοκρασία για τη διαφοροποίηση των Α. Ο. ανάλογα με την ποικιλία – γενικά θέλουμε περί τις 10 εβδομάδες κάτω από 13 °C
- Η ευαισθησία της ελιάς στους παγετούς περιορίζει την προς τα βόρεια εξάπλωση της καλλιέργειάς της

Βροχή

- Οι απαιτήσεις σε βροχές έχουν σχέση με την αντοχή στην ξηρασία, το τύπο του εδάφους ενώ επηρεάζουν και τη παραγωγικότητα
- Σε περιπτώσεις μη δυνατότητας ποτίσματος τα 200 χιλιοστά βροχής είναι το minimum αλλά με έδαφος καλής υδατοχωρητικότητας
- Ύψος βροχής 400-600 χιλ. δίνει σχετική ικανοποιητική παραγωγή
- Ύψος πάνω από 600 χιλ. ικανοποιητική παραγωγή
- Σημαντικός παράγοντας είναι και η κατανομή των βροχών στο χρόνο
- Σημαντικές κρίνονται αυτές των μηνών
 - Σεπτεμβρίου,
 - του χειμώνα και
 - Μαρτίου - Απριλίου
 - και να είναι συνάτον Ιούνιο (πχ Δυτική Ελλάδα)

Επιδράσεις χιονιού – σπασίματα κλάδων

- **Σχετική υγρασία:** Προβλήματα στην ανθοφορία και κίνδυνος ανάπτυξης ασθενειών και προσβολών από έντομα
- **Χαλάζι:** Μπορεί να προκαλέσει τραυματισμούς και ανάπτυξη μυκητολογικών ασθενειών αλλά κυρίως της φυματίωσης ή καρκίνωσης (που οφείλεται σε βακτήριο)
- **Άνεμοι:** Μπορεί να προκαλέσουν ζημιές στα φύλλα. Ζεστοί και ξηροί άνεμοι αλλά και ψυχροί-εγροί προκαλούν προβλήματα στην καρπόδεση και μειώνουν την παραγωγή

Υψηλές θερμοκρασίες προκαλούν επίσης προβλήματα

- Μειωμένος ρυθμός αύξησης
- Μειωμένος ρυθμός αύξησης καρπού
- Μειωμένη φωτοσύνθεση
- Κατά την άνθιση προβλήματα καρπόδεσης
- Προβλήματα και στη συσσώρευση λαδιού

ΡΟΥΚΩΣΟΣ ΠΕΤΡΟΣ

Έδαφος

- Η ελιά αναπτύσσεται σε διάφορους τύπους εδαφών
- pH από μέτρια όξινα μέχρι και αλκαλικά (8.5)
- Όχι σε κακώς αποστραγγιζόμενα και πολύ αλκαλικά (pH > 8.5)
- Συγκράτηση υγρασίας
- Πλούσιο σε οργανική ουσία (όχι τόσο τα Ελληνικά εδάφη)

Έδαφος

- Εδάφη πλούσια σε ασβέστιο και βόριο, γύψο < 10% και NaCl < 1 g/kg εδάφους θεωρούνται τα πιο κατάλληλα
- Η αντοχή στην αλατότητα χαρακτηριστικό της ποικιλίας
- Πολύ ευαίσθητο δένδρο στην ασφυξία ριζών
- Πλούσιο σε θρεπτικά στοιχεία (σε αφομοιώσιμη μορφή και καλή αναλογία)

● **Ανάγλυφο εδάφους- έκθεση**

- Ανάγκες σε ηλιακό φως γι' αυτό προτιμάται η νότια έκθεση
- Αντίθετα προς τον Ισημερινό λόγω υψηλών θερμοκρασιών προτιμάται η βόρεια έκθεση
- Να αποφεύγονται πεδινές περιοχές εκτεθειμένες σε παγετούς
- Περιοχές κοντά σε υδάτινους όγκους – αμβλύνονται οι ακραίες θερμοκρασίες

• Εδάφη κατάλληλα για ξερικούς ελαιώνες

- Να έχουν μεγάλη υδατοχωρητικότητα
- Να είναι πολύ διαπερατά στο νερό
- Χαμηλή συγκράτηση νερού στα ανώτερα στρώματα και μεγάλη στα κατώτερα
- Ελαφρά και αμμώδη εδάφη τα πιο κατάλληλα αλλά με περιεκτικότητα σε άργιλλο 10-30% για τη συγκράτηση της υγρασίας
- Διαπερότητα νερού 15 cm/ώρα και μετράται με ειδικά όργανα
- Η ύπαρξη επιφανειακού αμμώδους στρώματος (30-50 εκ.) είναι ευνοϊκό για τη γρήγορη διήθηση του νερού

• Εδάφη κατάλληλα για ποτιστικούς ελαιώνες

- Κάθε έδαφος που αποστραγγίζεται καλά
- Συνιστώνται να πηλώδη με αμμώδη επιφάνεια εδάφη που διευκολύνουν την καλλιέργεια και τη συλλογή των καρπών

• **Ανεξάρτητα ποτιστικού ή όχι συνιστώνται**

- Για ετήσια βροχόπτωση μέχρι 200 χιλ. 10% άργιλος
- Για ετήσια βροχόπτωση 400 – 600 χιλ. 20 – 30%
άργιλος
- Για ετήσια βροχόπτωση > 600 χιλ. → αποφυγή εδαφών
με αδιάπερα στρώματα σε βάθος 80 – 100 εκ.

Κλιματική αλλαγή και ελαιοκομία

- Χαμηλό ύψος βροχοπτώσεων
- Ραγδαίες βροχοπτώσεις μικρής διάρκειας
- Υψηλή θερμοκρασία το καλοκαίρι και παρατεταμένη ανομβρία
- Επιδράσεις επί της αύξησης, της παραγωγής, της διαφοροποίησης των οφθαλμών
- Καλλιεργητικές πρακτικές
 - **Ωσμωλύτες** (τόσο για υψηλή όσο και για χαμηλή θερμοκρασία, αλατότητα και ξηρασία)
 - **Αντιοξειδωτικά** (καολίνης πολύ καλός για υψηλές θερμοκρασίες – ηλιακή ακτινοβολία, ξηρασία)
 - Επιλογή κατάλληλης ποικιλίας !!!!